QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

Magistrat Dr. Joseph Mifsud B.A. (Legal & Int. Rel.), B.A. (Hons), M.A. (European), LL.D.

Il-Pulizija
(Spettur Malcolm Bondin)

vs.

Dorothy Refalo

Numru 26/2016

Illum 9 ta' Ottubru 2018

Il-Qorti;

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputata **Dorothy Refalo**, ta' erbgha u erbghin (44) sena, bint Peter u Mary Grace nee' Pisani, imwielda r-Rabat, Ghawdex nhar it-13 ta' Dicembru 1971, residenti gewwa l-fond numru 1, Pjazza Sannat, Sannat, Ghawdex u detentrici tal-karta tal-identita numru 2872G, akkuzata talli f'dawn il-Gzejjer fit-18 ta' Jannar 2016 u fil-gimghat ta' qabel:

1) kellha fil-pussess taghha d-droga herojina specifikata fl-ewwel skeda tal-Ordinanza dwar il-medicini perikoluzi Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta meta ma kinitx fil-pussess ta' awtorizzazzjoni ghall-importazzjoni jew ghall-esportazzjoni mahrug mit-Tabib Principali tal-Gvern skont id-dispozizzjonijiet tar-4 u s-6 Taqsima tal-Ordinanza u meta ma kinitx bil-licenzja jew xort' ohra awtorizzata li timmanifattura, jew li tforni d-droga msemmija u meta ma kinitx b'xi mod iehor bil-licenzja mill-President ta' Malta li jkollha d-droga msemmija fil-pussess taghha u naqset li tipprova li d-droga msemmija giet fornuta lilha ghall-uzu taghha skont ir-ricetta kif provdut fir-regolamenti msemmija u dan bi ksur tar-regoli tal-1939 dwar il-kontroll intern tad-drogi perikoluzi (G.N. 292/1939) kif sussegwentament emmendati u bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, liema droga nstabet f'tali cirkustanzi li juru li ma kinitx ghall-uzu esklussiv taghha;

U aktar talli f'dawn il-Gzejjer fit-18 ta' Jannar u fis-sena ta' qabel:

2) kellha fil-pussess taghha d-droga herojina specifikata fl-ewwel skeda tal-Ordinanza dwar il-medicini perikoluzi Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta meta ma kinitx fil-pussess ta' awtorizzazjoni ghall-importazzjoni jew ghall-esportazzjoni mahrug mit-Tabib Principali tal-Gvern skont id-dispozizzjonijiet tar-4 u s-6 Taqsima tal-Ordinanza u meta ma kinitx bil-licenzja jew xort' ohra awtorizzata li timmanifattura, jew li tforni d-droga msemmija u meta ma kinitx b'xi mod iehor bil-licenzja mill-President ta' Malta li

jkollha d-droga msemmija fil-pussess taghha u naqset li tipprova li d-droga msemmija giet fornuta lilha ghall-uzu taghha skont ir-ricetta kif provdut fir-regolamenti msemmija u dan bi ksur tar-regoli tal-1939 dwar il-kontroll intern tad-drogi perikoluzi (G.N. 292/1939) kif sussegwentament emmendati u bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta;

3) talli saret recidiva b'sentenza moghtija mill-Qorti ta' Malta preseduta mill-Magistrat Dr N. Camilleri LL.D. nhar id-29 ta' Novembru 2011, liema sentenza saret definittiva u ma tistax tigi mibdula;

Il-Qorti giet mitluba sabiex barra milli tapplika il-piena stabbilita mil-Ligi, tordna lill-akkuzata sabiex thallas l-ispejjez li ghandhom x'jaqsmu mal-hatra tal-esperti skont l-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat l-ordni tal-Avukat Generali *ai termini* tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 22 tal-Ordinanza dwar il-Medicini Perikoluzi (Kapitolu 101 tal-Ligijiet ta' Malta) (Dok. "C").

Rat l-atti kollha ta' dan il-procediment u d-dokumenti esebiti.

Semghet lill-Prosekuzzjoni tirrimetti ruhha ghall-provi prodotti fil-kaz;

Semghet sottomissjonijiet finali da parte ta' Dr. Angie Muscat ghall-imputata.

XHIEDA

F'dan il-kaz xehdu 8 xhieda kif gej:

Spettur Malcolm Bondin (a fol. 16 et seq.), WPS 237 Antonella Vella (a fol. 23), PC 1348 Joseph Campbell (a fol. 25), PS 579 Antoine Micallef (a fol. 26 et seq.), Spizjar Godwin Sammut (a fol. 29), PS 1086 Johan Micallef (a fol. 43 et seq.), PC 760 Chris Saliba (a fol. 45 et seq.) u Ashley Cumbo (a fol. 57 et seq.).

Il-fatti specie tal-kaz

L-Ispettur Malcolm Bondin[1] xehed li: *"Il-każ imur lura għat-tmintax (18) ta' Jannar tas-sena elfejn u sittax (2016). Dakinhar membri mill-Iskwadra Kontra d-Droga kienu telgħu biex jesegwixxu mandat ta' arrest u tfittxija fil-konfront ta' Dorothy Refalo. Dan kien sar peress li l-Iskwadra Kontra d-Droga kienet qed tirċievi diversi rapporti fuq allegat traffikar ta' droga li kienet issir minn Dorothy Refalo fl-akwati tar-Rabat. Fil-fatt dakinhar, kienu għal ħabta ta' xi s-sitta u kwart ta' filgħaxija (~6.15 p.m.) fl-akwati tar-Rabat kienu innutawha bil-karozza tagħha, Seat, numru ta' reġistrazzjoni PGD 713, u xħin rawha ħierġa mill-vettura sejra fid-direzzjoni lejn il-pjazza kienu marru biex jinterċettawha u xħin indunat bihom, huma rawha tarmi xi oġġetti mal-art, fejn wara irriżultaw li kienu tlett (3) pakketti qratas suspettati sustanza eroina. Fi tfittxija*

[1] A fol 16 et. seq. fit-22 ta' Gunju 2016

fuqha irriżulta li kellha s-somma ta' mitejn u ħmistax-il ewro (€215) fi flus u kellha mobile Samsung, mobile abjad ġdid. Wara hemmhekk marru jagħmlu tfittxija fir-residenza tagħha, number one (1) Pjazza Santa Margerita, Sannat, fejn hemmhekk ma kien instab xejn. Però minn hemmhekk imbagħad marru ġo residenza oħra li kienet proprjetà li Dorothy Refalo kellha aċċess għaliha hi, "Blue Bird" Sannat Street, Sannat, fejn hemmhekk kienu sabu borża mdaqqsa sustanza kannella suspettata eroina li kienet moħbija ġo borża tal-ikel tal-qtates kif ukoll miżien diġitali.

[…]

Wara li saru t-tfittxijiet kollha Dorothy Refalo ġiet imniżżla Malta fejn fi stqarrija wara li rrifjutat id-dritt tal-ghajnuna ta' avukat, spjegat li hija għandha l-vizzju tal-eroina u ilha għal diversi snin però hi ċaħdet li fl-ebda ħin qatt xi darba biegħet jew qassmet xi droga lil terzi persuni; baqgħet tinsisti li dik id-droga kienet kollha għaliha għall-użu personali. Bdiet tgħid illi peress li minn Għawdex kienet tixtriha bi prezz għoli ħafna, kienet niżlet Malta u kienet xtrat ammont sostanzjali peress li kienet ħaditu bi prezz aħjar.

[…]

Meta kont staqsejtha rigward iċ-ċirkostanzi għalxiex il-pulizija kellha suspett raġjonevoli li kienet tbiegħ id-droga, pereżempju għalxiex remiet id-droga fil-bidu, dawk it-tlett pakketti, hi qalet li kienet qed iżżommhom fuqha għax kienet sejra l-ħanut tat-tè u hemmhekk meta kienet tmur hemm ġieli kienet tabbuża d-droga fl-istess ħanut u qalet li hija normali tieħu dawk it-tlett pakketti magħha. U rigward il-miżien u hi kienet qaltli l-miżien ma kienx tagħha imma kien ta' zijitha peress li l-post fejn instabu

d-droga proprju huwa ta' zijitha però hi kellha aċċess għalih u kellha ċavetta tal-post inkwistjoni."

L-Ispizjar **Godwin Sammut**[2] xehed li *"Jiena kont ġejt nominat minn din il-Qorti fit-tnejn u għoxrin (22) ta' Ġunju elfejn u sittax (2016). Imbagħad fil-wieħed u tletin (31) ta' Ottubru elfejn u sittax (2016) kont ġbart envelope immarkat bħala "Il-Pulizija versus Dorothy Refalo". Għamilt l-analiżi fuq il-kontenut ta' dan l-evidence bag u bħala konklużjoni fuq estratti meħuda minn trab ta' lewn kannella li hemm f'dan id-dokument instabet is-sustanza eroina. Il-piż total ta' trab kien ta' fifty-one point one six grammi (51.16grs) u l-purità kienet ta' ċirka fifteen percent (~ 15%). Jien kont ġejt mitlub sabiex nagħti l-valur. Skont rapport nazzjonali dwar is-sitwazzjoni tad-droga f'Malta l-valur tal-eroina kull gramma hija ta' tmienja u erbgħin ewro kull gramma (€48/1gr.) jiġifieri jagħti total ta' two thousand four hundred and fifty-five euros u sixty-eight cents (€2,455.68c)."*

Fl-istqarrija taghha l-imputata **Dorothy Refalo** ammettiet li kienet *drug user*, kellha l-vizzju tad-droga ghal hafna snin, u kienet xtrat l-Eroina minn Malta f'dik il-kwantita' ghax sabet prezz irhas milli tixtri minn Ghawdex Hija qalet li kienet ghall-uzu personali taghha. Dwar it-tliet qratas li kellha fuqha r-Rabat, Ghawdex hija qalet li hadithom maghha ghax gieli waqt li tkun fil-hanut tat-te' tabbuza mid-droga. Dwar il-mizien qalet li ma kienx taghha, izda kien taz-zija taghha.

2A fol. 29 fit-8 ta' Settembru 2016

KUNSIDERAZZJONIJIET LEGALI GENERALI

Preliminari[3]

Din hija Qorti ta' Gudikatura Kriminali. Quddiemha persuna jew persuni jigu mixlija li wettqu reati kriminali. Il-Qorti hija adita bl-imputazzjonijiet li jingiebu quddiemha u li jkunu maghmula mill-Prosekuzzjoni. Hemm limitu kemm il-Qorti tista' tkun flessibbli fir-rigward tal-interpretazzjoni tal-imputazzjonijiet li jingiebu quddiemha.

Għalkemm verament li l-komparixxi li fuqha hemm l-imputazzjonijiet hija ritenuta bħala *un avviso a comparire*, l-imputazzjonijiet huma dejjem ta' indoli penali. Ir-regoli tal-procedura ma jistgħux jigu interpretati b'mod wiesa' tali li l-parametri tal-azzjoni penali jigu spustati jew mibdula. Altrimenti d-difiza ma tkunx tista' tiddefendi ruħha kif jixraq.

Quddiem din il-Qorti jekk persuna tinstab ħatja teħel piena. Jekk ma tinstabx ħatja tigi meħlusa mill-imputazzjonijiet dedotti. Il-valutazzjoni dwar jekk persuna tkunx ħatja jew le tiddependi dejjem fuq il-provi li jingiebu quddiemha (u quddiem ebda post jew *medium* ieħor) u l-istess valutazzjoni hija marbuta mal-imputazzjonijiet kriminali li jkunu gew miktuba u prezentati quddiemha mill-Pulizija Ezekuttiva jew skont kif ikunu gew

[3] Il-Qorti qeghda tibbaza dan fuq l-ispjega li ta l-kollega l-Magistrat Aaron Bugeja fil-kawza il-**Pulizija vs Joseph Calleja et**. deciza fil-5 ta' Frar 2016

mizjuda jew mibdula fl-istadju opportun – u dejjem mhux aktar tard minn meta l-Prosekuzzjoni tkun iddikjarat il-provi tagħha magħluqa. Altrimenti jekk ma jkunx hekk l-akkuzatur ikun jista' jbiddel il-parametri tal-azzjoni penali skont meta jidhirlu u skont l-andament ta' dak li jkun qed iseħħ jew li jkun irrizulta matul il-kors tal-process penali.

Għalkemm hemm element ta' flessibilita' provdut minn certu gurisprudenza fir-rigward tal-procedimenti quddiem dawn il-Qrati ta' gurisdizzjoni limitata, din il-flessibilita' trid tkun tali li ma tkunx ta' pregudizzju għall-proceduri penali u għad-drittijiet tad-difiza.

F'kull kaz pero', stante li din hija Qorti ta' Gudikatura Kriminali hija marbuta bit-termini tal-imputazzjoni skont kif spjegat aktar 'il fuq. Aktar minn hekk quddiemha huwa dmir tal-Prosekuzzjoni li tipprova l-kaz tagħha skont kif proferit fl-imputazzjoni kontestata sal-grad ta' konvinciment morali u sufficjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni. Mill-banda l-oħra jekk id-difiza tagħzel li tressaq xi provi jew sottomissjonijiet kif sar f'dan il-kaz, huwa bizzejjed għad-difiza li tikkonvinci lill-Qorti bit-tezi tagħha fuq bazi ta' konvinciment morali li jistrieħ fuq bilanc ta' probabbilta' u f'kaz li dan iseħħ, u l-Qorti ma tħossiex moralment konvinta li l-Prosekuzzjoni laħqet il-grad ta' prova rikjesta minnha, allura l-Qorti trid tillibera lill-imputata.

Dawn huwa principji kardinali li jsawru l-procediment penali Malti. Jogħgbuna jew ma jogħgbuniex, dawn huma wħud mir-regoli bazilari li jistrieħ fuqhom il-procediment penali Malti.

Biss din il-Qorti ma tistax tieqaf hawnhekk. Hija marbuta li tiggudika dan il-kaz skont l-akkuza li giet magħmula mill-Prosekuzzjoni kontra l-imputata u ma tistax tbiddel hi bis-setgħa tagħha stess il-parametri tal-kawza intrapriza mill-Prosekuzzjoni u tiddeciedi kif jiftlilha jew tmur lil hinn mill-imputazzjoni prezentata lilha mill-Prosekuzzjoni.

Oneru tal-Prosekuzzjoni

Huwa l-oneru tal-Prosekuzzjoni li tressaq l-ahjar provi sabiex tikkonvinci lill-Qorti li l-akkuzi addebitati lill-imputata huma veri u dan ghaliex kif jghid il-Manzini fil-ktieb tieghu **Diritto Penale** Vol. III Kap IV pagna 234, Edizione 1890:-

> *"Il cosi` detto onero della prova, cioe` il carico di fornire, spetta a chi accusa – onus probandi incumbit qui osservit".*

Huwa minnu, li jekk il-Qorti hija rinfaccjata b'zewg verzjonijiet konfliggenti, ghandha tillibera, stante li tali kunflitt ghandu jmur a beneficcju tal-imputata. Pero' huwa veru wkoll kif gie deciz mill-Qorti tal-Appell Kriminali fid-dsatax (19) ta' Mejju, 1997 fil-kawza fl-ismijiet Il-**Pulizija vs Graham Charles Ducker**:

> *"It is true that conflicting evidence per se does not necessarily mean that whoever has to judge may not come to a conclusion of guilt. Whoever has to judge may, after consideration of all circumstances of the case, dismiss one version and accept as true the opposing one".*

Il-Prosekuzzjoni trid tipprova l-kaz taghha lil hinn minn kull dubju ragjonevoli, waqt li d-difiza trid tipprova d-difiza taghha fuq bazi ta' probabbilta'.

Huwa principju baziku prattikat mill-Qrati taghna fil-procediment kriminali, li sabiex l-akkuzata tigi misjuba hatja l-akkuzi migjuba fil-konfront taghha dawn ghandhom jigu pruvati oltre kull dubju dettat mir-raguni.

F'dan ir-rigward issir referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-5 ta' Dicembru, 1997 fil-kawza fl-ismijiet Il-**Pulizija v Peter Ebejer**, fejn il-Qorti fakkret li l-grad ta' prova li trid tilhaq il-Prosekuzzjoni hu dak il-grad li ma jhalli ebda dubju dettat mir-raguni u mhux xi grad ta' prova li ma jhalli ebda ombra ta' dubju. Id-dubji ombra ma jistghux jitqiesu bhala dubji dettati mir-raguni. Fi kliem iehor, dak li l-gudikant irid jasal ghalih hu, li wara li jqis ic-cirkostanzi u l-provi kollha, u b'applikazzjoni tal-buon sens tieghu, ikun moralment konvint minn dak il-fatt li trid tipprova l-Prosekuzzjoni.

Fil-fatt dik il-Qorti ccitat l-ispjegazzjoni moghtija minn Lord Denning fil-kaz **Miller v Minister of Pension** - 1974 - ALL Er 372 tal-espressjoni *'proof beyond a reasonable doubt.'*

> *"Proof beyond a reasonable doubt does not mean proof beyond the shadow of a doubt. The law would fail to protect the community if it admitted fanciful possibilities to deflect the course of justice. If the evidence is so strong against a man as to leave only a remote possibility in his favour, which can be dismissed with the sentence 'of course it is possible but not in the least probable', the case is proved beyond reasonable doubt, but nothing shall of that will suffice."*

Din il-Qorti taghmel ukoll referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fid-9 ta' Settembru 2002 fil-kawza fl-ismijiet Il-**Pulizija vs Martin Mark Ciappara** fejn spjegat x'jigri meta gudikant ikun rinfaccjat b'zewg verzjonijiet konfliggenti u cioe' jistghu jigru zewg affarijiet u cioe' jew il-gudikant ikun tal-fehma li l-kaz tal-Prosekuzzjoni ma jkunx gie sodisfacentement ippruvat, u allura l-Qorti ghandha tillibera, jew jekk ikun moralment konvint li l-verzjoni korretta hija wahda u mhux l-ohra, jimxi fuq dik il-verzjoni li jaccetta u jekk dik il-verzjoni tkun timporta l-htija tal-imputat jew akkuzat, allura jiddikjara tali htija u jghaddi ghal piena jew ghal xi provvediment iehor.

Apprezzament tal-provi fl-assjem:

Il-Qorti tissottolinea li huwa ben risaput li l-apprezzament tal-provi ghandu jsir mhux biss b'mod spezzettat u individwali izda l-provi ghandhom jigu analizzati flimkien fl-assjem taghhom sabiex wiehed jara x'inferenzi jew interpretazzjoni ragjonevoli u legali jista' jaghti lil dawk il-provi hekk interpretati. Ma tistax tinstab htija jew nuqqas ta' htija semplicement fuq analizi individwali jew separata tal-provi. Dawn ghandhom jigu kkunsidrati kemm individwalment kif ukoll komplessivament. Dan hu appuntu l-ezercizzju li sejra taghmel din il-Qorti, u cioe' li tezamina bir-reqqa kollha l-provi prodotti f'dan il-kaz.

It-tixrid tad-droga lil terzi

Il-Qorti tal-Appell Kriminali tas-26 ta' Awissu 1998 fl-ismijiet **Il-Pulizjia vs Carmel Degiorgio**, il-Qorti qalet:

> *'Il-posizzjoni legali hi cara, il-Qorti trid tkun sodisfatta lil **hinn minn kull dubju dettat mir-raguni u a bazi tal-provi li jingabu mill-prosekuzzjoni** li l-pussess tad-droga in kwistjoni ma kienx ghall-uzu esklussiv tal-pussessur.'*

Il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza il-**Pulizija vs Jason Mallia** fejn intqal:

"Dak li l-ligi tirrikjedi hu li jigu pruvati cirkostanzi li jissodisfaw lill-Qorti sal-grad tal-konvinciment morali "li dak il-pussess ma kienx ghall-uzu esklussiv tal-hati". Fi kliem iehor, jekk persuna jkollha pussess ta' droga li mhix bi hsiebha tuza, tali pussess ikun jammonta ghal pussess mhux ghall-uzu esklussiv tal-pussessur, anke jekk il-pussessur ikun ghadu ma ddecidiex kif bi hsiebu jiddisponi altrimenti minn dik id-droga. Bil-kelma "uzu" il-legislatur ried ifisser "konsum", u cioé li l-pussessur juza huwa stess dik id-droga ossia jabbuza minnha billi jikkonsmha. Ghalhekk, persuna li ma jkollhiex il-hsieb li tuza d-droga izda li zzomm dik id-droga ghandha minghajr raguni valida skond il-ligi biex eventwalment tara x'taghmel biha, ikollha mhux biss pussess ta' dik id-droga, izda dak il-pussess ma jkunx jista' jinghad li hu ghall-uzu esklussiv taghha[4]".

Illi maghmula din id-distinzjoni xorta wahda bhal fil-ligi Ingliza l-prova tista' ssir minn inferenza tac-cirkostanzi tal-kaz:

"Evidence from which intent to supply may be inferred will include at least one or, more usually, a combination of the following factors:

- *Possession of a quantity inconsistent with personal use.*
- *Possession of uncut drugs or drugs in an unusually pure state suggesting proximity to their manufacturer or importer.*

[4] 02/09/1999

- *Possession of a variety of drugs may indicate sale rather than consumption.*
- *Evidence that the drug has been prepared for sale. If a drug has been cut into small portions and those portions are wrapped in foil or film, then there is a clear inference that sale is the object.*
- *Drug related equipment in the care and/or control of the suspect, such as weighing scales, cutting agents, bags or wraps of foil (provided their presence is not consistent with normal domestic use).*
- *Diaries or other documents containing information tending to confirm drug dealing, which are supportive of a future intent to supply, for example, records of customers' telephone numbers together with quantities or descriptions of drugs.*
- *Money found on the defendant was considered in R v Batt (1994) Crim. LR 592. It is not necessarily evidence of future supply. It may be evidence of supply in the past but on its own the money is not evidence of a future intent to supply.*
- *Evidence of large amounts of money in the possession of the defendant, or an extravagant lifestyle which is only prima facie explicable if derived from drug dealing, is admissible in cases of possession with intent to supply if it is of probative significance to an issue in the case R v Morris (1995) 2 Cr. App. R. 69.*
- *Extravagant lifestyle, but only when that is of probative significance to an issue in the case.*[5]"

---

5 www.cps.gov.uk

Fil-fatt l-artikolu 3(3) tal-UN Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs jistabbilixxi ai fini tal-pussess aggravat tad-droga illi:

> "Knowledge, intent or purpose required as an element of an offence set forth in paragraph 1 of this article **may be inferred from objective factual circumstances**."

Dan ifisser allura li aktar mill-kwantita' jew ammont ta' droga li tinsab fil-pussess tad-delinkwent, huma c-cirkostanzi kollha tal-kaz u x'inferenza tista' ssir mill-istess li ghandha tiggwida lill-gudikant meta si tratta tar-reat tal-pussess aggravat ta' droga ikun x'ikun l-ammont , kwalita' jew kwantita' ta' droga involuta. Illi l-qrati Maltin jiggwidaw lil min hu msejjah biex jiggudika illi ghalkemm l-ammont ta' droga misjuba ghand il-persuna suspettata hija indikattiva madanakollu mhux din ic-cirkostanza biss hija indikattiva tal-pussess aggravat u allura mxew fuq dak stabbilit fil-Konvenzjoni tal-Gnus Maghquda surriferita.

Dwar l-elementi tar-reat in kwistjoni u b'mod partikolari l-element intenzjonali, il-Qorti tirreferi ghas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali, fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Jason Mallia**, moghtija fit-2 ta' Settembru 1999 (Appell Nru. 130/1999), fejn inghad hekk fir-rigward tar-reat in kwistjoni:

> "*Qabel xejn ghandu jigi precisat li mhux korrett li wiehed jghid li biex jikkonfigura r-reat ta' pussess bl-aggravanti kontemplata fl-*

Artikolu 22(2)(b)(i) tal-Kap. 101 irid ikun hemm provi li juru li l-pussessur kellu l-animus li jispacca d-droga. Jekk tigi ppruvata, mic-cirkostanzi, tali intenzjoni allura certament dak il-pussess ma jkunx ghall-uzu esklussiv tal-pussessur. Izda tali intenzjoni mhix mehtiega ghall-finijiet tal-aggravanti in kwistjoni. Dak li l-ligi tirrikjedi hu li jigu pruvati cirkostanzi li jissodisfaw lill-Qorti sal-grad tal-konvinciment morali "li dak il-pussess ma kienx ghall-uzu esklussiv tal-hati". Fi kliem iehor, jekk persuna jkollha pussess ta' droga li mhix bi hsiebha tuza, tali pussess ikun jammonta ghal pussess mhux ghall-uzu esklussiv tal-pussessur, anke jekk il-pussessur ikun ghadu ma ddecidiex kif bi hsiebu jiddisponi altrimenti minn dik id-droga. Bil-kelma 'uzu' il-legislatur ried ifisser "konsum", u cioe` li l-pussessur juza huwa stess dik id-droga ossia jabbuza minnha billi jikkonsmaha."

Huwa car ghalhekk illi l-ligi taghna ma tirrikjedix l-*animus* fl-imputat li jispacca d-droga lil terzi, sabiex tinstab htija ta' pussess bl-aggravanti, izda huwa sufficjenti illi jigu pruvati cirkostanzi li jissodisfaw lill-Qorti lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni, illi l-pussess tad-droga ma kinitx intiza ghall-uzu esklussiv tieghu.

Kif gie ritenut ukoll fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-12 ta' Mejju 2005, fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Marius Magri**:

"Illi dawn il-kazijiet mhux l-ewwel darba li jipprezentaw certa diffikolta` biex wiehed jiddetermina jekk id-droga li tkun instabet

kienitx intiza ghall-uzu personali jew biex tigi spaccjata. Il-principju regolatur f'dawn il-kazijiet hu li l-Qorti trid tkun sodisfatta lil hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni w a bazi tal-provi li jingabu mill-prosekuzzjoni li l-pussess tad-droga in kwistjoni ma kienx ghall-uzu esklussiv (jigifieri ghall-uzu biss) tal-pussessur. Prova, ossia cirkostanza wahda f'dan ir-rigward tista', skond ic-cirkostanzi tal-kaz tkun bizzejjed."

U kif inghad fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali tat-2 ta' Settembru 1999, fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija vs Carmel Spiteri</u>**, *"meta l-ammont ta' droga ikun pjuttost sostanzjali, din tista' tkun cirkostanza li wahedha tkun bizzejjed biex tissodisfa lill-qorti li dak il-pussess ma kienx ghall-uzu esklussiv tal-hati"*.

Illi pero` kif intqal ukoll mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza taghha tat-23 ta' Mejju 2002, fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija vs Brian Caruana</u>**:

"kull kaz hu differenti mill-iehor u jekk jirrizultawx ic-cirkostanzi li jwasslu lill-gudikant ghall-konvinzjoni li droga misjuba ma tkunx ghall-uzu esklussiv tal-akkuzat, fl-ahhar mill-ahhar hija wahda li jrid jaghmilha l-gudikant fuq il-fattispecji li jkollu quddiemu w ma jistax ikun hemm xi "hard and fast rule" x'inhuma dawn ic-cirkostanzi indikattivi. Kollox jiddependi mill-assjem tal-provi w mill-evalwazzjoni tal-fatti li jaghmel il-gudikant u jekk il-konkluzjoni li jkun wasal ghaliha il-gudikant tkun perfettament raggungibbli bl-uzu tal-logika w l-buon sens u bazata fuq il-fatti, ma jispettax lil din il-Qorti li tissostitwiha

b'ohra anki jekk mhux necessarjament tkun l-unika konkluzzjoni possibbli".

Kif inghad ukoll fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali tas-17 ta' Frar 1997, fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Mohammed Ben Hassan Trabelsi**:

> *" … l-ewwel nett wiehed ghandu jara jekk l-ammont ta' droga huwiex ammont li normalment wiehed jassocja ma' uzu personali, u sa hawn il-piz tal-prova (u cioe` il-prova tal-ammont u tal-pussess) qieghed fuq il-prosekuzzjoni; jekk, pero`, dak l-ammont ikun tali li normalment wiehed ma jassocjahx mal-uzu esklussiv da parti tal-pussessur, ikun jispetta lill-imputat li jipprova, imqar fuq bazi ta' probabbilita`, li dak l-ammont kien ghall-uzu esklussiv tieghu, u dan b'applikazzjoni tal-Artikolu 26(1) tal-Kap. 101."*

Issa f'dan il-kaz, il-Prosekuzzjoni gabet il-prova fil-grad rikjest mil-ligi. Il-Qorti rat ic-cirkostanzi li fihom instabet id-droga fuq l-imputata, l-agir taghha x'hin indunat li kien hemm il-pulizija prezenti, l-ammont ta' droga eroina li nstabet fil-post fejn kienet toqghod u l-ispjegazzjoni fjakka li tat ghall-prezenza tal-mizien.

Din il-Qorti iggwidata b'dawn il-linji gwida gurisprudenzjali u legali u minn ezami tac-cirkostanzi tal-kaz tqis li l-imputata ghandha tinstab hatja tal-akkuzi migjuba kontra taghha.

Kunsiderazzjonijiet dwar il-piena

Id-difiza fis-sottomissjonijiet taghha qalet li *"li l-imputata hija vittma tad-droga, ghandha problema serja ta' droga u li kemm-il darba pprovat tohrog minn dan il-vizzju tant li ghamlet diversi tentattivi bl-ghan li teghleb dan il-vizzju.*

Id-difiza gabet bhala xhud lil Ashley Cumbo (a fol. 57 et seq.) biex issahhah l-argument taghha.

Illi din il-Qorti tqis li r-reat odjern li tieghu din il-Qorti qed issibha hatja, **<u>huwa wiehed serju hafna u li qed jirrovina s-socjeta Maltija</u>** mhux lanqas f'Ghawdex, fejn ghad hawn min jibqa' ma jitghallimx mill-opportunitajiet li nghata, fejn hemm min jibqa' jinqered hu u jeqred lil persuni ohra bhal fil-kaz tal-imputata u hemm ohrajn li jikkordinaw il-qerda ta' tant persuni fejn jibaghtu r-*runners* taghhom fil-festi, f'okkazzjonijiet specjali bhal tigijiet u ricevimenti ohra u fejn jingemghu nies biex jiddevertu.

Il-flaġell tad-droga qed ikompli jinxtered f'forom u f'dimensjonijiet li jimpressjonawk; hu sostnut minn suq moqżież li ma jafx bi fruntieri u b'hekk qed ikompli jikber il-periklu għaż-żgħażagħ u għall-adolexxenti.

<u>Il-Qorti tappella lil media biex tifhem li stharrig dwar it-traffikar jiehu z-zmien, kultant xhur shah ta' sorveljanza u gbir ta' informazzjoni u ghalhekk meta jinghata taghrif dwar postijiet u</u>

metodi li qeghdin jintuzaw ma jkunx fl-interess pubbliku imma jkunu qeghdin jilghabu f'idejn it-traffikanti li bl-informazzjoni li tohrog jispiccaw imwissija li xi hadd qieghed jilhqilhom il-passi taghhom.

Il-Qorti hija preokkupata kif certu informazzjoni lil media tista' tkun li ghaddiet minn persuni li d-dmir taghhom huwa li jipprevenu u jiehdu passi huma, mhux bit-tpacpic taghhom b'certu pika ma' kollegi taghhom li jaghtu l-hin kollu taghhom ghall-gid komuni, jisfrattaw stharrig li jkun ghaddej.

L-istharrig kontra l-akkuzi tad-droga jehtieg specjalizzazzjoni u ghalhekk ikun ghaqli li f'Ghawdex il-hidma tkun koordinata direttament minn min imexxi l-iskwadra kontra d-droga f'Malta b'tahlita ta' persuni stazzjonati f'Malta u Ghawdex li b'kordinazzjoni jwettqu l-hidma li hemm bzonn issir u fejn ikun hemm bzonn ikun hemm *back up* minn sezzjonijiet ohra. Dan diga' sar f'okkazjonijiet varji fl-ahhar xhur u kien hemm ir-rizultat mixtieq.

Id-droga hi xi ħaġa ħażina, u fejn hemm dak li hu ħażin la tista' ċċedi u lanqas tagħmel kompromessi.

Il-legalizzazzjoni ta' dawk li jissejħu "drogi ħfief" li m'huma hfief xejn nghidu ahna l-Cannabis, anki jekk din tkun parzjali, mhux biss hi xi ħaġa diskutibbli fuq livell leġiżlattiv, iżda lanqas ma twassal għall-effetti maħsuba.

"Nerġa' nisħaq fuq dak li ġa għidt f'okkażjoni oħra: le għal kull tip ta' droga. Sempliċiment. Le għal kull tip ta' droga. Iżda biex ngħidu din il-le, jeħtieġ li ngħidu iva għall-ħajja, iva għall-imħabba, iva għall-oħrajn, iva għall-edukazzjoni, iva għall-isport, iva għax-xogħol, iva għal aktar opportunitajiet ta' xogħol.

[...]

Isib ruħu fejn m'hemmx xefaq, fejn m'hemmx tama, u l-ewwel ħaġa offruta jkunu d-dipendenzi, u fost dawn id-droga. Jekk iseħħu dawn "l-iva", ma jkunx hemm post għad-droga, ma jkunx hemm post għall-abbuż mill-alkohol jew għal dipendenzi oħra."[6]

Konkluzjoni

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti wara li rat it-Taqsimiet IV u VI, l-Artikoli 22(1)(a) u 22(2)(b)(i) tal-Kap. 101 tal-Ligijiet ta' Malta, ir-Regolamenti 4 u 8 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 101.02 u l-Artikoli 17(b) u (f) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, qed issib lill-imputata hatja tal-imputazzjonijiet kollha migjuba kontra taghha, u qed tikkundannaha ghal piena ta' **sittax (16)-il xahar prigunerija** <u>effettiva</u> u **multa ta' elf Euro (€1,000)** b'dan illi jekk il-hatja tonqos milli thallas fi zmien sitt (6) xhur mil-lum, il-multa tigi konvertita fi prigunerija skont il-ligi.

[6] Papa Frangisku waqt il-31 edizzjoni tal-International Drug Enforcement Conference fl-20 ta' Gunju 2014

Ai termini tal-Artikolu 533 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti qeghda tikkundanna lill-hatja ghall-hlas tal-ispejjez li ghandhom x'jaqsmu man-nomina tal-esperti fil-mori tal-inkjesta, liema spejjez b'kollox jammontaw ghas-somma ta' mija u tlieta u hamsin Euro u erbghin centezmu (**€153.40**)[7] u ghandhom jithallsu mill-hatja fi zmien xahar mil-lum.

Il-Qorti tordna d-distruzzjoni tad-droga u l-affarijiet relatati mad-droga, esebiti fl-atti ta' dawn il-proceduri, hekk kif din is-sentenza tghaddi in gudikat u dan taht il-harsien tar-Registratur tal-Qorti li ghandu jirredigi process verbal li jiddokumenta l-procedura tad-distruzzjoni, liema dokument ghandu jigi nserit fl-atti ta' din il-kawza mhux aktar tard minn hmistax-il jum minn tali distruzzjoni.

Il-Qorti tigbed l-attenzjoni tad-Direttur Generali tal-Habs illi l-hatja ghandha tinghata l-ghajnuna u l-kura kollha li ghandha bzonn sabiex tirrijabilita ruhha mill-vizzju tad-droga, inkluz billi tinghata l-opportunita` li ssegwi programm ghar-rijabilitazzjoni mill-vizzju tad-droga.

Tordna li kopja ta' din is-sentenza tintbaghat lid-Direttur Generali tal-Habs.

Dr. Joseph Mifsud
Magistrat

---

[7] Espert Godwin Sammut (*a* fol. *29 et seq)*